

VILNIAUS KATEDRA MŪSŪ



Milhares de lituanos assistiram à missa na catedral devolvida à Igreja

6 — JORNAL DA TARDE

Segunda-feira, 24-10-88

Internacional

URSS

Transformada em galeira de arte em 1956, a catedral de Vilnius, a capital lituana, foi devolvida ontem à Igreja Católica. A primeira missa, concelebrada por 50 padres, foi assistida por milhares de fiéis.

Lituânia: Estado devolve catedral aos fiéis.

os católicos lituanos puderam on- rar a devolução do seu templo a tuânia, que tem em sua população ocupado em 1956 pelo Estado e tem ir à catedral de Vilnius, a capi- Igreja Católica. 2,5 milhões de católicos. transformado desde então numa tal da Lituânia, para assistir a uma A missa de Vilnius foi o pri- meiro culto católico transmitido ao vivo pela televisão em toda a histó- ria da União Soviética. Em seu ser- mão, o cardeal Vicentas Sladkevi- cius, nomeado recentemente pelo papa, pediu às autoridades soviéti- cas que dêem mais liberdade à Li- tuânia, que tem em sua população ocupado em 1956 pelo Estado e transformado desde então numa galeria de arte. Também os delegados ao con- gresso de fundação da Sąjūdis, e restituiu à Igreja Católica li- tuana seu templo mais importante. Repetia-se na Lituânia o que acon- tecera há duas semanas na vizinha república da Letônia: também du-

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cz\$.2.500,00

Prenumerata paprasta paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cz. 600,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anūncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrai Cz\$.200,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas' ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz\$.80,00

I P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz\$.4.000,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

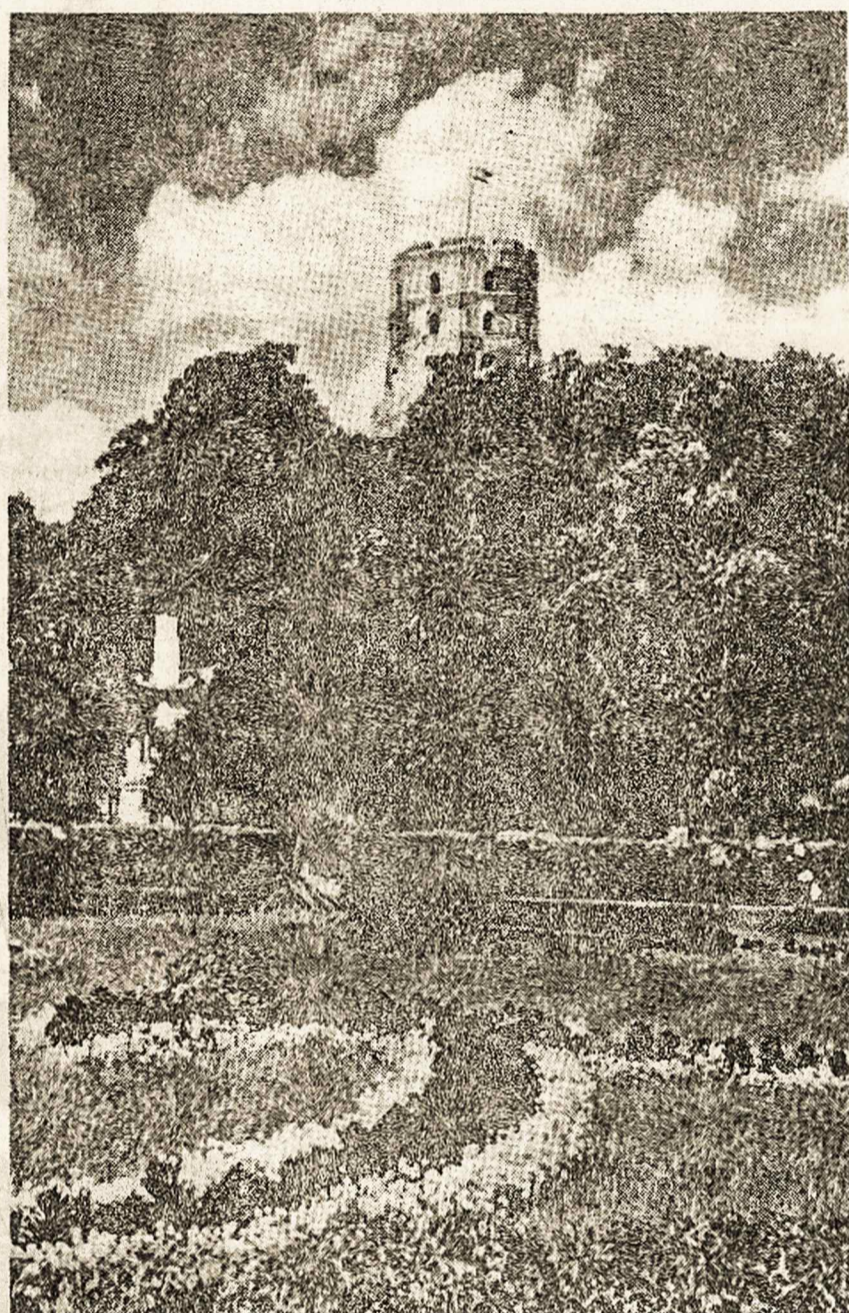
rante o congresso da Frente Popular leta as autoridades devolveram aos sacerdotes a catedral protestante de Riga. Com a fundação do movimento Sajudis, agora as três repúblicas bálticas — Lituânia, Letônia e Estônia — contam com Frentes Populares que apoiam a **perestroika** mas se colocam numa posição independente em relação aos PCs locais.

A independência política e econômica das repúblicas bálticas foi tema comum aos três congressos, mas na Lituânia os delegados pediram também uma revisão histórica do processo de entrada da república na URSS, no final da 2ª Guerra Mundial — a história oficial conta que os lituanos, após a ocupação nazista, votaram em massa pela associação à URSS. No primeiro dia, o congresso contou com a presença do novo chefe do PC local, Algirdas Brazauskas, que foi nomeado quinta-feira para o lugar de Ringaudas Bronislovas Songaila e proclamou uma mudança de orientação: "Tínhamos como **slogan** que 'a vontade do partido é a vontade do povo', mas devemos mudar para 'a vontade do povo será a vontade do partido'".

Na opinião de diplomatas ocidentais, a substituição de Songaila por Brazauskas, às vésperas do Congresso da Frente Popular lituana, não foi uma coincidência. Visto como um freio à **perestroika** e a movimentos independentes, Songaila foi apontado ontem por um delegado (aclamado pelo plenário) como cabeça de uma direção acostuada à corrupção e aos privilégios: "Eles atuam como uma máfia". A Frente Popular lituana, que segundo seus organizadores já reúne 130 mil filiados, recebeu do novo dirigente Algirdas Brazauskas a promessa de maior autonomia econômica em relação a Moscou e autorização para que mais de um candidato dispute as eleições para os soviets locais.

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V. ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ

LIETUVOS VĒLIAVA GEDIMINO KALNE



Telefonu iš Vilniaus gautas pranešimas, kad 1988 m. spalio 7 d., 10 v.r., Gedimino kalne buvo oficialiai iškelta sovietinės valdžios pripažinta senoji nepriklausomos Lietuvos vėliava (geltona-žalia-raudona). Ryšium su tos vėliavos iškėlimu įvyko gausi demonstracija. Taip pat pranešta, kad lietuvių kalba pripažinta valstybine kalba Lietuvos respublikoje. Šią žinią patvirtino Reuterio agentūros pranešimas iš Maskvos, paskelbtas "The Globe a. Mail" 1988. X.8. Jame sakoma, kad Lietuvos vėliavos iškėlimo proga įvyko milžiniška demonstracija Vilniuje — dalyvavo 100.000 — 200.000 asmenų.

"The Toronto Star" koresponden-

tas, pranešdamas tą informaciją iš Maskvos, pažymėjo, kad nepriklausomos Lietuvos vėliava Gedimino kalne pirmą kartą supievė savo nuo 1940 metų, t.y. nuo Lietuvos okupacijos. Lietuvos sovietinės vyriausybės pareigūnas pareiškęs: "Susijaudinimas buvo toks stiprus, kad galėjo sustabdyti net širdį". Cituoja korespondentas ir, atrodo, kito asmens pareiškimą Viiniuje: "Tiesą sakant, sunku man buvo matyti tą vėliavą dėl plūstančių ašarų akyse. Tai buvo momentas, kurio nebesitikėjau sulaukti savo gyvenime".

Panaši demonstracija įvyko Rygoje, kur taip pat buvo iškelta tautinė Latvijos vėliava. Latvių kalba pripažinta valstybine kalba.

Estijos vėliava buvo pripažinta oficialiai 1988 m. birželio mėnesį, Estijoje ir Latvijoje veikia Liaudies fronto sąjūdžiai, Lietuvoje — Persitvarkymo sąjūdis. Veikiausias yra Estijos liaudies frontas, jau surengęs savo kongresą Talline. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio kongresas rengiamas Vilniuje spalio 22 d.

"The Toronto Star" 1988.X.9 laidoje, pirmame puslapyje, paskelbė informaciją, gautą iš latvių veikėjo dr. Silins. Pasak jo, praėjusį savaitgalį Rygoje turėjo įvykti Latvijos liaudies fronto suvažiavimas, kurin buvo pakviesti aštuoni išeivijos latvių veikėjai. Pasaulio latvių federacijos pirm. dr. L. Lukss iš Kanados jau buvo pasiruošęs ten vykti, bet negavo vizos. JAV latvių sąjungos pirm. V. Pavlovskis jau buvo gavęs Sov. Sąjungos vizą, bet ji buvo atšaukta. Taigi nė vienas išeivijos latvių atstovas negalėjo dalyvauti minėtame suvažiavime.

Dienraštis "The Globe a. Mail" 1988. X.10 paskelbė Reuterio agentūros gana plačią informaciją apie Latvijos liaudies fronto suvažiavimą — kongresą Rygoje. Jame buvo priimti nutarimai, reikalaujantys daugiau demokratijos, latvių kalbos bei kultūros apsaugos, ekonominės autonomijos, kitataučių imigracijos kontrolės, politinio suverenumo Sov. Sąjungos rėmuose. Kai kurie kalbėtojai buvo radikalesni ir reikalavo pilnos Latvijos nepriklausomybės.

Suvažiavime dalyvavo 1000 atstovų iš viso krašto. Jie išrinko 100 asmenų tarybą su pirmininku rašytoju Dainiumi Ivans praešakyje. Jis yra vienas iš Liaudies fronto steigėjų, perkopęs per 30 metų amžiaus. Suvažiavime dalyvavo ir žymus lat-

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas,104 V. Prudente Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

Didžioji istorinė skriauda

Kaip Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą prieš beveik penkis dešimtmečius

DR. P. LUKOŠEVIČIUS

(rašė iš praeito nr.)

Galutinis smūgis

Minėtoji sutartis reiškė pirmuosius Lietuvos respublikos žingsnius į nepriklausomybės praradimą. Įvedus sovietinę kariuomenę į bazes, prasidėjo ruošimasis galutiniam smūgiui – Lietuvos apkaltinimui, kad jos pareigūnai grobia Sovietų Sąjungos karių ir juos kankindami nori išgauti žinių apie Sovietų Sąjungos kariuomenę. Kulminacinis paruošiamasis etapas įvyko 1949 m. gegužės 25 d., kai Sovietų Sąjunga oficialiai apkaltino Lietuvą jų karių grobimu, primygtinai reikalaujama, kad Lietuvos vyriausybė imtųsi žygių sustabdyti provokuojančius veiksmus.

Jau tada buvo galima matyti, kad Sovietų Sąjunga ruošiasi Lietuvai įjungti į Sovietų Sąjungą. Momentas buvo timkamas. Vokiečių armijos su dideliu pasisekimu kovojo Vakarų fronte. Jau 1940 m. gegužės 30 d. Norvegija, Danija, Olandija, Liuksemburgas, Belgija ir šiaurinė Prancūzijos dalis buvo vokiečių užimtos. Anglų ir prancūzų armijų likučiai buvo apsupti. Juos buvo bandoma evakuoti per Dunkirką. Jau matėsi, kad netrukus kris Paryžius ir didesnė Prancūzijos dalis. Kadangi vokiečių armijos buvo užimtos Vakarų fronte, So-

LIETUVOS VĒLIAVA...

vių aktorius Evalds Valters, 90 metų amžiaus, 1918 m. kovojęs už sovietinę respubliką. Jis pareiškė: "Mes susirinkome čia ne prašyti to, kas mums priklauso, o reikalauti".

Suvažiavimo proga skambėjo Rygos katedros varpai, kviesdami tautiečius į pamaldas – pirmą kartą per 30 metų. Mat, kaip ir Viiniuje, Rygos katedra (liuteronų) buvo atimta ir paversta koncertų sale. Pamaldas laikęs kun. J. Rubenis išreiškė viltį, kad ir ateityje tikintiesiems bus leista naudotis katedra. Pamaldose dalyvavo 2000 tikinčiųjų. Tai viltingas ženklas, rodantis, kad ir Vilniaus katedra gali būti grąžinta Lietuvos tikintiesiems.

vių Sąjunga nusprendė prisijungti Baltijos valstybes.

Tuo metu Lietuvos vyriausybė bandė visokiais būdais įrodyti Sovietų Sąjungai, kad sovietinių kareivių dezertyravimas yra savanoriškas, ir Lietuvos pareigūnai nedaro jokių žygių, kurie pažeistų savitarpio pagalbos sutartį su Sovietų Sąjunga. Tačiau Sovietų Sąjunga visus įrodymus atmetė ir 1940 m. birželio 14 d. 11.50 v.v. ultimatumu pareikalavo sekančių dalykų: 1. suimti vidaus reikalų ministerį Skučą ir saugumo departamento direktorių Povilaitį, 2. sudaryti naują vyriausybę, kuri garantuotų Sovietų Sąjungos ir Lietuvos pasirašytą savitarpio pagalbos paktą; 3. įsileisti į Lietuvą neribotą Sovietų Sąjungos karių skaičių. Atsakymas turėjo būti duotas iki birželio 15 d. 10 v.r.

Lietuvos vyriausybė bandė sudaryti naują ministerių kabinetą ir jį pranešė Maskvai, kuri su tuo nesutiko ir pareikalavo, kad būtų sudarytas kabinetas pagal jų duotas pavardes. Viską dirgavo iš Maskvos atvykęs užsienio reikalų vice komisaras Dekanozovas ir Kaune rezidavęs pasiuntinys Pozdniakovas. Tokiu būdu Lietuvos okupacijai buvo paruoštas kelias ir 1940 m. birželio 15 d. 3 v.p.p. Sovietų Sąjungos kariuomenės daliniai perėjo sieną sekančiuose Lietuvos punktuose: Eišiškės, Druskininkai, geležinkelio stotis Gudagojis, Dūkštas ir Pabradė. Jie apsistojo Vilniuje, Kaune, Raseiniuose, Panevėžyje ir Šiauliuose. Tolimesni Sovietų Sąjungos žygiai okupuotoje Lietuvoje buvo okupanto ir jo padėjėjų – pasidavėlių ir pasimetusių saloninių komunistų, kurie greit praregėjo, bet jau buvo per vėlu. Vėliau jie skaudžiai apgailestavo savo "žygdarbius" laidojant Lietuvos nepriklausomybę.

Stalino pareiškimas

Prieš sovietinę Lietuvos okupaciją derybų metų Stalinas pareiškė Lietuvos užsienio reikalų ministeriui J. Urbšui: "Mes traktuojame įsteigimą karinių bazių Lietuvoje kaip simboliinį gestą. Tos

bazės turi būti labai svarbus elementas Lietuvos saugumui. Jei būtų vyriausybė yra išsigandusi 34.000 raudonosios armijos karių, mes galime nusileisti ir reikalauti tikrai 20.000 karių. Jei Lietuva būtų patekusi Vokietijai, ji tikriausiai būtų pasidariusi Vokietijos protektoratu, gi mes respektuojame Lietuvos nepriklausomybę. Mes esame pasiruošę ginti jos teritorinį integritumą. Šis užtikrinimas, kad Sovietų Sąjunga neturi biogų intencijų Lietuvoje gal iš dalies susiipnino kai kurių Lietuvos respublikos vadovų budrumą, juo labiau, kad Lietuvos kreipimasis į Vokietiją atsimušė lyg į sieną, nes juk abu diktatoriai buvo pasirašę siaptus dokumentus.

Neranda dokumentų?

Kai kurie Sovietų Sąjungos "istorikai" teigia, kad tokių slaptų susitarimų su Vokietija 1939 m. jie negali rasti Sovietų Sąjungos archyvuose ir spėlioja, esą tokių susitarimų gal iš viso nebuvo. Visas jų melagingas abejones išsklaidė 1948 m. paskelbti į amerikiečių rankas patekę Reicho užsienio reikalų ministerijos archyvai, kuriuose buvo rasti ir slaptieji protokoliai bei visa kita dokumentinė medžiaga, liečianti Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sąmokslą.

(Vakarų spaudoje buvo paskeibta informacija, kad sovietų okupuotos Estijos laikraštis "Tautos balsas" ir radijas paskelbė slaptuosius Molotovo-Ribbentropo dokumentus 1988 m. rugpiūčio mėnesį. Red.)

Stalino įvykdyta Baltijos vaistybų okupacija yra viena didžiausių skriaudų. Naikinant stalinizmą, reikia sunaikinti ir jo padarytas skriaudas t.y. jas atitaisyti – grąžinti nepriklausomybę Baltijos valstybėms ir nubausti sovietinius nusikaltėlius tarptautinio teismo sprendimu.

Panaudota literatūra: Nerin Gun, L'histoire secrete du pacte germano – sovietique I "ET STALIN DIT": "Le Nouvel Observateur", 15 ou 21 aout, 1986; L'histoire secrete du pacte germano – sovietique II "HITLER A STALIN": "Le Nouvel Observateur", 22 ou 28 aout, 1986; Bronis J. Kaslas. "The USSR - German Aggression Against Lithuania": Robert Speiler and Sons, Publishers Inc. New York, New York 10010 1973; J. Kapočius, ed. Lietuvos enciklopedijos leidykla, 361 W. Broadway, South Boston, Mass 02127 U.S.A.

COMERCIAL SVEIKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E. ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiáa, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

Sukilimas indoeuropiečių kalbotyroje

Prof. dr. Wolfgang P. Schmid ir jo sukilimas prieš 200 metų tradiciją

ANTANAS KLIMAS

Indoeuropiečių kalbotyros – ir apskritai mokslinės kalbotyros – pradžia laikomi 1786 metai, kada britų teisėjas Kalkutoje, Sir William Jones, pasauliui aiškiai išdėstė, kad ligi to laiko buvusi paslaptinga senųjų indų religijos/literatūros kalba, vad. sanskritas, yra aiškiai gimininga su tokiomis Vakarų Europos kalbomis kaip graikų, lotynų, germanų (Sir William sakė: "gotų" keltų ir senųjų persų. Kadangi daugelis kalbotyros istorijos tyrinėtojų šią paskaitos vietą laiko viena iš labiausiai cituojamų, mes ją čia visą ištiesai išversime iš anglų kalbos ir pacituosime:

Sanskrito kalba, kokio ji bebūtų amžiaus ir išsivystymo, turi nuostabią struktūrą, tobulesnę negu graikų kalba, turtingesnę negu lotynų kalba, ir grakščiausiai išdailintą negu anose abiejose kalbose. Ji yra tačiau taip panaši į jas abi – ir savo veiksmažodžių šaknimis, ir gramatikos formomis – kad tai jokių būdu negali būti tik atsitiktinumas. Šie panašumai iš tikrųjų yra tokie dideli kad jos filologas, išnagrinėjęs jas visas tris, negalėtų nuneigti fakto, kad jos visos yra kilusios iš to paties bendro šaltinio, kuris galbūt jau nebeegzistuoja. Yra duomenų, nors gal ne tokių stiprių, kad galima būtų manyti, jog ir gotų (-germanų, AKL), ir keltų kalbos, nors vėliau gerokai pasikeitusios, yra kilusios iš to paties šaltinio kaip ir sanskritas. Senųjų persų kalbą taip pat galima laikyti tos pačios šeimos nariu, jeigu ši diskusija liestų persų praeities klausimus.

(Versta iš teksto paskelbto knygoje A Reader in Nineteenth-Century Historical Indo-European Linguistics, edited by Winfred P. Lehmann, Indiana University Press, Bloomington and London, 1967, p.15).

Gal dėl to, kad Sir William Jones jas pačias pirmąsias paminėjo, gal dėl to, kad tų metų universitetai be klasikinių kalbų (hebrajų, graikų, lotynų), ir literatūrų studijų buvo negalimi įsivaizduoti, gal dėl to, kad visos šios kalbos (sanskri-

tas, graikų, lotynų k.) turėjo labai gausią ir brandžią literatūrą, per ištisus du šimtmečius šios trys klasikinės kalbos išsilaikė indoeuropiečių kalbotyros centre. Jos daugiausia buvo tyrinėtos, apie jas plačiausiai ir giliausiai rašyta. Jų sistemų pagrindu buvo mėginama atkurti, rekonstruoti indoeuropiečių prokalbė, kurią Sir William Jones taip gražiai pavadino "bendru šaltiniu" (common source). Kitaip sakant, du šimtmečius šios trys kalbos buvo nepajudinama centrinė indoeuropiečių kalbotyros uola.

Savaime aišku, įvairiuose indoeuro-

piečių kalbų etimologiniuose žodynuose – ir šiaip knygoje ir tyrinėjimuose žodžių kilmės klausimais, – kur buvo mėginama nustatyti kurios nors kalbos žodžio kilmė, arba "istorija", buvo daugiausia remiamasi šiais trim "liudininkais", kadangi svarbiausi "parodymai" (– kalbotyros vartojami kalbos duomenys) buvo vis imami iš sanskrito, graikų, lotynų kalbų. Tas pat vyko ir įvairiose lyginamosiose indoeuropiečių kalbų gramatikose: pirmiausia beveik visuomet buvo nagrinėjami šių trijų kalbų duomenys.

Gal mes iš dalies dėl to dar vis nežino-



Wolfgang P. Schmid

**SOC. NACIONAL DE AUTOMOVEIS
E PEÇAS Ltda**

A. SLIESORAITIS – G. BAČELIS

RUA JOÃO PESSOA, 261 – SANTOS TEL. 35-3721

LIGONIŲ DĖMESIUI

Šv. Kazimiero parapijoj yra dvi ligonių lovos. Jos kartais yra labai naudingos, bet sunkiai gaunamos. Taip pat yra dvi ratuotos ligonių kėdės. Reikalui esant kreiptis į parapiją: tel. 273-0338.

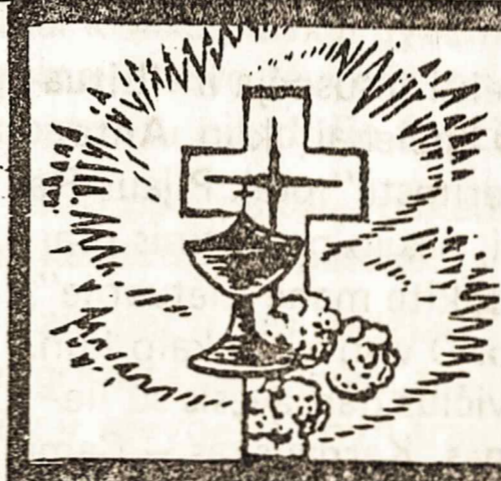
me, o tik spėliojame, sakysime, ir apie lietuvių kalbos kai kurių senų žodžių kilmę, tokių kaip "kiaulė". Tai galėjo atsitikti todėl, kad nė vienoje iš anų trijų kalbų tokios šaknies nė pėdsako surasti negalima. Tik neseniai buvo pastebėta, kad panaši šaknis galima rasti keltų kalbose... O iš tikrųjų yra visiškai galima galvoti, kad tik lietuvių ir keltukalbos išlaikė šią seną indoeuropiečių prokalbės šaknį (— keul-, koul-, kul-), o visos kitos kalbos, taigi ir sanskritas, ir graikų, ir lotynų kalbos — šios šaknies neišlaikė.

Atrodo truputėlį keista, kad prirėkė dviejų šimtų metų ir keliolikos kalbininkų/indoeuropeistų kartų, ir nė vienas iš jų neišdrįso visą šią "srovę" nukreipti kita kryptimi, į kurį kitą centrą. Teisybė, jau vad. jaunagramatikiai (vok. Junggrammatiker, ang. Neogrammarians), kurie dominavo indoeuropiečių kalbotyroje 19-jo amžiaus pabaigoje ir 20-jo amžiaus pradžioje, buvo pradėję lyg ir kelti balsą prieš šio klasikinių kalbų "triumvirato" absoliutų dominavimą. Bet ir jie, teoriškai laikę visas kalbas vienodos svarbos, neišdrįso pasukti kita kryptimi.

Iš lietuvių kalbininkų pirmasis pasisakęs prieš absoliutų šios trijulės dominavimą indoeuropiečių kalbotyroje buvo genialusis a.a. prof. dr. Jonas Kazlauskas. Savo garsiojoje Lietuvių kalbos istorinėje gramatikoje jis keliais atvejais rašė, kad visose indoeuropiečių kalbose galima surasti labai archaiškų bruožų, kad ir anos trys klasikinės kalbos buvo jau ir tuomet gerokai pasikeitusios, kad ir jos buvo neišlaikiusios daug tokių elementų, kuriuos galima rasti kitose kalbose. (Plg. Jonas Kazlauskas, Lietuvių kalbos istorinė gramatika, Vilnius, 1968, ypač pp.97, 131, 132-136, 303-304.

Ir tik 1976 metais staiga pasigirdo, galima sakyti, vieno mokslininko "sukilimo prieš tą trijulę manifestas". (Jis taip to dalyko nevadino, tai mūsų "terminologija").

Tas balsas suskambėjo Vilniuje, aukšto lygio kalbotyros žurnale Baltistica (XII/2). Šiame numeryje buvo paskelbtas vieno iš pačių žymiausių vokiečių kalbininkų, prof. dr. Wolfgang P. Schmid'o straipsnis, kuris labai kukliai pavadintas (vokiškai) "Baltisch und Indo-



Šių metų spalio mėn. 30 dieną 11 vaiandą šv. Juozapo bažnyčioje, Parque Lituania, bus aukojamos šventos mišios už a. a. PRALATO PIJAUS RAGAŽINSKO sielą,

Šv. Juozapo
Vyru Brolija

germanisch", atseit: "Baltų (kalbos) ir indoeuropiečių (kalbų šeima)". Šiame straipsnyje prof. Schmid'as ir paskelbė savo "sukilimą" prieš skr./gr./lot.kalbų dominavimą. Leiskime pasisakyti pačiam autoriui (vertimas — mūsų, AKL):

(Bet) jeigu mes indoeuropiečių kalbas surikiuosime į koncentriškų apskritimų modelį, laikydami baltų kalbas centre, tai tas mums tuojau bus labai naudinga, kadangi mes aiškiai galėsime skirti centrą ir periferiją. Pačiame kraštutiniame apskritime mes galėsime sutalpinti tas kalbas, kurios jau proistorijoje buvo labiausiai nutolusios nuo centro: keltų kalbas — vakaruose, graikų k. — pietuose, hetitų k. — Mažojoje Azijoje, or tocharų k. — centralinėje Azijoje. Pirmoji staigmena yra tai, kad visos šios kalbos, nesvarbu ar jos yra vakaruose, ar rytuose, yra kentuminės kalbos. Tai reiškia, kad šio pirmojo pasklidimo metu dar nebuvo jokio skirtumo tarp kentuminių ir sateminių kalbų.

(Wolfgang P. Schmid, „Baltisch und Indogermanisch“, *Baltistica* XII/2, 1976, p. 118).

Schmid'as nurodo tris pagrindines priežastis, kurios jį paskatino mėginti pradėti šį "sukilimą": 1) Baltų kalbos yra pačios archaiškiausios iš visų gyvųjų indoeuropiečių kalbų; 2) Baltų kalbos (— latvių ir lietuvių) yra gyvos, gyvastingos, dar vis besikeičiančios kalbos, o tuo tarpu visos trys klasikinės kalbos yra seniai mirusios. (Modernioji graikų kalba, kad ir kilusi iš senosios graikų kalbos, yra labai pasikeitusi.); 3) Baltų kalbų duomenys yra visuomet panaudojami, visuomet reikalingi visų indoeuropiečių kalbų tyrinėjimams, gyvųjų ir mirusiųjų, rytinių ir vakarinių.

Iki šiol šis labai radikalus, revoliucinis pasiūlymas (mūsų terminu: "sukilimas") nedaug rado pritarėjų labai konservatyvių žymiųjų kalbininkų/indoeu-

ropeistų tarpe. Net ir lietuviai kalbininkai laikosi gana atokiai, jeigu tik galima pasakyti, nors jie (kaip žurnalo Baltistica redaktoriai...) šį prof. Schmid'o straipsnį įdėjo pirmuoju, atseit suteikdami jam tam tikra prasme lyg ir to tome lio vedamojo statusą. Tuo tarpu tik tas pats vienas "sukilėlis" prof. dr. Wolfgang P. Schmidt ir toliau šį savo pasiūlymą įvairiomis progomis populiarina. O tokių progų jis turi daug: jis yra Goettingeno universiteto ordinarinis profesorius ir labai žymaus žurnalo Indogermanische Forschungen vyr. redaktorius.

Šias eilutes rašančiajam 1978 metais teko susipažinti ir asmeniškai su šiuo indoeuropiečių kalbotyros "sukilėliu". Mes susitikome Krokuvoje, kur tų metų rudenį vyko XIII-asis Tarptautinis onomastikos kongresas. (Onomastika — vardotyra, vardų tyrimo mokslas, kalbotyros šaka.) Kad W.P.Schmid'as nėra tik eilinis kalbininkas, jau matyti iš to, kad ir aname kongrese jis buvo vienas iš penkių pagrindinių paskaitininkų, t.y. jis kalbėjo vad. plenarinėje sesijoje, kur dalyvauja visi kongreso dalyviai (keli šimtai kalbininkų). Mano užklaustas apie jo revoliucines idėjas, Schmid'as atsakė labai optimistiškai: anot jo, jis tikėjosi, kad jo pasiūlymas bus kada nors priimtas bent jau geros dalies kalbininkų, kurie šitokiais klausimais domisi. Jis toliau paminėjo, kad, jeigu kada nors taip įvyktų, tai baltų kalbos (ypač nepaprastai archaiška lietuvių kalba) būtų dar daug labiau studijuojamos ir tyrinėjamos. Ta pačia proga (Krokuvoje, 1978) man prof. Schmid'as parodė, kaip jis pats toliau savo idėjas skelbiąs. Žiūr. schemą).

Kadangi Vilnius dabar laikomas baltų kalbotyros centru, tai daugelio jaunų kalbininkų/indoeuropeistų keliai vis labiau ir labiau turėtų eiti į Vilnių, ypač jeigu profesoriaus Wolfgang P. Schmid'o "sukilimas" greitai taptų sėkmingu.

"Draugas"

ANGIE
GIRCKUS & CIA. LTDA.
CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA
MODAS
Rua Solon, 773 — São Paulo — Capital
Fone: 221-6377
Bom Retiro
CEP 01127

Dra. HELGA HERING
MÉDICA - GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS
Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590
De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

Halina Mošinskienė

VĒLINIŲ DIENOS SUSIMASTYME

Kai Pelenų dieną mes priklūpę priimame pelenus ženklą ant kaktos, jis reiškia: "Iš pelenų kilęs į juos sugrįši..." — Tai pati seniausia žmonijoje tradicija, žmogaus kūną sugrąžinti žemei, kuri jį pagimdė, maitino, leidusi jam pražydyti savo palikuonių ateitimi ir... išsekus gyvybiniam atsparumui, priimti į savo "iščių" iš kurio vėl kils nauja gyvybė, kad ir smulkutės smilgelės stiebelyje. Tokia yra materialistų mokslų — akademiškų paguoda visiems, kurie ją tikisi ir ją priima, kaip nuotraukų reiškinį gamtoje.

Bet, mums — R. Katalikų Bažnyčios, Kristus tikėjimo sekėjams nevisai priimtinas šis paprotys, — Kūnas palaidojamas, bet kur gi lieka benamė siela? — Šv. Dvasios įkvėpimu duota kiekvienai šios žemės gyvybė jos pradė?

Nesigilinsiu į didžiųjų filosofų ir įvairių religijų mąstymus, kaip ir daugeliui R. Katalikų Evangelijų Kristaus sekėjų blaškymuose, neieškosiu kas yra teisybė — kalbėsiu tik tiems lietuviams, kurių auką ir maldas priima Dievas. O kad Apvaizda atkreipė savo žvilgsnį į mūsų tautos kančias — neabejoju.

Tik begaliniai gailiuosi tų, kurie nesulaukė tos dienos, kai staiga atsivėrė jų maldų nuopelnai.

Šių metų Vėlinėse prisiminkime visus tuos lietuvius kunigus, kurie ant savo pečių nešė emigrantų skriaudas stengdamiesi visiems padėti svetur išlikti Lietuviais — tikrais katalikais, ištikimais Šv. Tėvo Romoje išpažinėjais.

Jų sąrašo neturiu tiksliai po ranka, bet mes turime iškilmingai pagerbti tuos, kurie mums čia gyvenant bendravo ir darbavosi, mūsų sielų išganymo labui. Melskimės.

Paskirkite tų Vėlinių progą aplankydami gaušoje prel. Aleksandro Armino kriptą Mauá N. S. de Conceição. Kur laukia visų Conego Belisario visu vaišingumu. Neužmirškite, kad čia pat lengvai pasiekiamose kapinėse St. Sacramento — tęsinyje Araçá kapinių išsisi nenuilstamai visur skubantis tėvas Jonas Bružikas, S.J. ir kun. Vladas Mikalauskas S. J. ir prel. Kazimieras Miliauskas — taip beprasmiškai baigęs savo dienas.

Kas galys pasiekti tesuspėja ir "Lituanikon", kur ilsis "pelenai" kun. Antano Miliaus ir "nerimsta" prel. Pijaus Ražinsko pelenai, nes jo paskutinis prašymas — "palaidokite mane Lietuvoje" neišpildytas liko. O visų kitų, kaip kun. Zenonas Ignatavičius darbavęsis su lietuvišiais. kun. Jonas Kardauskas — Camilopolio parapijos. Tiek atidavęs savo sielos — neviltyje skęstantiems? — Jie mus kėlė iš depresijos bedugnės, kaip tikrieji "piemenys ieškodami savo paklydusios avytės.

Jie buvo tie didieji pirmūnai lietuvių kolonijos Brazilijoje moralinė atrama visiems.

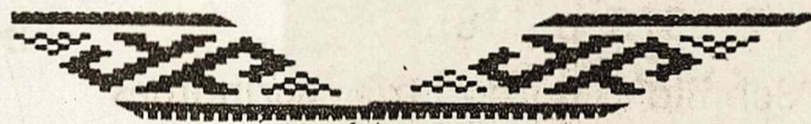
Tik jų dėka galime ir toliau džiaugtis, kad savo tarpe dar turime lietuvišką parapijas Brazilijoje. Švenčiame ir garbiname savo tradicines šventes, ir jų palikuoniams atiduodame savo pagarbą.

Tebūnie Jums — mūsų sielovados Tėvams mūsų kukli padėka širdyse — maldose mūsų, skausme mūsų ir džiugesy — kaip raudos giesmė našlaičių vienatvės ilgesy.

Būkite ramūs. Mes mylime Jūsų Žodį, mes jį girdime sielos gelmėje — padėtas grūdus papildys aruodus — Jūsų nuopeinų gausą Amžinybėje.

Su pagarba ir begaliniu ilgesiu nuo mūsų sielovados kunigu.

Halina Mošinskienė



TRUMPOS ŽINIOS

Nuo spalio 7 dienos, Gedimino pilyje pievesuoja laisvos Lietuvos trispalvė vėliava.

*** **

Šio mėn. 21 dieną, Vilniuje, Šv. Kazimiero bažnyčioje, kuri yra buvusi paversta į ateizmo muziejų, buvo laikomos pirmos mišios.

*** **

Seulo olimpiadoje, dalyvavo 26 Lietuvos sportininkai. Iš jų, 14 laimėjo medalius. Mažyte Lietuva, sporto srityje, aplenkė daug didelių valstybių. Dabar, Lietuva, Latvija ir Estija reikalauja, kad joms būtų duota teisė lenktyniauti jų pačių kraštų vardu.

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petrakis

LAPKRIČIO ANTROJI mano atmintyje surišta su žvakutėmis, kapinėmis, tačiau be liūdesio. Matyt nuo pat mažens, kai vykdavome į kapines, nors mama ir verkėdavo, bet mūsų artimųjų tarpe nebuvo mirusiųjų. Seneliai jau buvo mirę anksčiau, taip kad nejausdavau mirties šešėlio tomis dienomis. Net ir dabar po daugelio metų, išlydėjęs mintimis savuosius į kapus, jaučiu daugiau tėviškės tradicijų, vėlinių tradicijų jausmą, negu liūdesio ir ašarų aplinką.

O gal tai tikėjimas, kad su mirtimi viskas nesibaigia, kad tai vien perėjimas, sakyčiau į kitą "kambarį", į kitas sferas neleidžia man liūdesio prislėgimo. Dar paskutiniu metu skaičiau įvairių faktų, kurie verčia rimtai susimąstyti kitu, pomirtiniu gyvenimu.

Ir vis tik šiais metais mūsų krašto lietuviškoje aplinkumoje turėjome gana daug atsisveikinimų. Esame visi jau vyresnio amžiaus ir visiems pamažu ateina laikas pasakyti pasielkantiems, jeigu ne to galutinio "Sudiev", tai bent švelnesnio "iki pasimatymo" pasidoro neišvengiama. Kažin kaip arčiau pasijunta, kai mirtis aplanko ką nors iš artimųjų. Kai miršta mažiau pažįstamas asmuo, aišku, kad gaila, bet atrodo kad tai normalus įvykis. Tačiau, kai miršta kaimynas, artimas draugas, o jau ypač šeimos narys, tai toji pati mirtis pasidaro labai reali.

Kai mirė žurnalistas Stasys Vancevičius, berods, net nebuvo Sāo Paulyje. Laikraštis paskutiniu metu ateina gana pavėluotai, taip kad patį faktą sužinojau tikrai gerokai po mielo Stasio mirties. Sakau, bent paskambinsiu šeimai, nors gerai žinau, kad tokiu atveju, jokie žodžiai nieko nereiškia. Lieka šeimoje tokia tuštuma, kurią tik laikas išdildo.

Atsimenu, kai gavau tėvelio mirties telegramą, likau tiesiog be žodžių, nežiūrint, kad jis buvo labai toli nuo manęs, kad mus skyrė ne vien toluma, bet ir laiko tarpas, daugelio metų tarpas. Ir dar šiandien gerai atsimenu su dėkingumu, kai sekančią dieną atėjo kun. Leonas Zaremba ir man pasakė: "Atėjau pabūti kartu, kad nebūtų per sunku vienam su šeima". Prasėdėjome visa pusdienį, pasišnekėjome ir kažkaip lyg lengviau pasidarė.

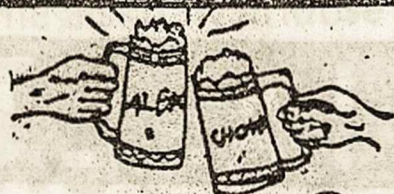
Taigi nutariau paskambinti Stasio Vancevičiaus šeimai, gal ką rasiu namie. Ponia Vancevičienė, jau kiek apsiramusi, papasakojo apie paskutines vyro dienas ir gale man pridūrė: "Atrodo, kažin kaip, lyg vyras yra kur išėjęs... Atrodo, išėjo ir vėl sugrįž..."

Galvoju sau, mes visi dieną anksčiau, metus vėliau irgi išeisime amžinam poilsiui, tik bus sunku tiems, kurie pasiilks.

Tiems, kurie šiais metais išlydėjo savuosius, nėra paguodos žodžių. Jie iš tiesų beveik nieko nereiškia. Gai tik jausmas, kad su mumis yra kas nors kartu, padeda pernešti kartu laikotarpį.

O ypač mintis, kad tai tik "iki pasimatymo" palengvina lapkričio antrosios nuotaiką. Gal tik mūsų vaikai, vaikų vaikai dar nesupras mūsų ašarų. Jie tik stebės žvakutes, gėrėsis jų šviesa, padės nešti gėies į kapines. Ir tai labai gerai, jiems kapinės dar labai toli.

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.



CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

MŪSŲ ŽINIOS

NETIK "SAVAITEI BĖGANT" ...

Bėga ir metai — ir tai beveik nepastebimai. Ir prabėga beveik nepastebėti ypač tokie asmenys, kurie dar mažiau... pastebimi. "Smulkus, išbalęs, lieknas", kaip aprašo Alf. D. Petraitis; ir dar toks, kokio, sako, "negaliu jokių būdu vadinti klebonu — kažin kaip nesiderina", ir gana. Taigi, nors kunigas ir jau sulaukęs 70 metų, beveik lyg lauktų pagarbos; o čia, "jeigu būtų storas, kleboniškas, raudonakis dvasiškis, tai geriau atitiktų jo luomui... Mūsų sąvokoje klebonai ne tokie..."! Kitas (geriau: kita) dar pabrėžia: "Man klebonas, tai: senas, plikas, pilvotas". Taigi... čia visiškai sugadintas klebono paveikslas; net to lietuvio klebono, kurį meistriškai nupiešia mūsų Tautos Himno autorius savo simboliiniam "Tilte"...

Ir dar: "Nežinočiau tinkamai įvertinti, — tęsia Alf. Petraitis —, kas jis: daugiau dvasiškis ar žurnalistas". "Gaivoju, kad ir pats autorius turbūt tiksliai nežino visų savo darbo spaudoje rezultatų". Tai ir čia — ar ne kitas mėginimas nuvertinti asmenį? (Nors ir tiesa.)

Dar gerai, kad... "Gaiima sakyti, jog be išimties visi tie planai (ir darbai) yra surišti su religija ir lietuvybe", pripažįsta "Savaitei bėgant" reporteris. Čia, atrodo, atskleidė tiesą (ar nors jubiliiato pastangas). Kas norisi ir čia praplėsti.

Netikra, ar bent nepilna, ta religija, kuri neįeina į gyvenimą, kuri nepasireiškia kasdieniu gyvenimu. "Tikėjimas be darbų yra miręs", būtent neegzistuoja, jo nėra, sako apaštalas Jokūbas. Taigi tikėjimas, jei jis yra, pasireiškia ne tuščiais žodžiais, o darbais, gyvenimu. Kaip beprasmis ir bevertis yra gyvenimas be religijos, be gyvo tikėjimo. Tuščias, bevertis ir "patriotiškumas", "lietuvybė", "tėvynės meilė", jei nepagrįsti ir nesurįšti religija — betkokia kinia religija, kuri pripažįsta ir išpažįsta ir virš medžiagines vertybes. O mums, lietuviams katalikams — krikščionių katalikų tikyba. Kas negyvena (ar nors nesistengia)

pilnai krikščioniškai gyventi, tas nemyli pilnai ir savo tėvynės ir negali vadintis patriotu pilnoj šio žodžio prasmė.

"Kas pats pakyla, pakelia pasaulį", kaž kas teisingai pasakė.

Taip pat ir kas leidžiasi žemyn ar net grimsta bedugnėn, tas ir pasaulį (čia: ir tėvynę) žemyn traukia. Praktiškai: kas negyvena pilnai krikščioniškai, nepildydamas Dievo ir Bažnyčios įsakymus, tas tuo pačiu kenkia ir savo tėvynei. Juk Dievas ir tėvynė yra konkretios realybės; tikėjimas ir tikintysis yra tarpusavy surišti. Kas Dievo neklauso, ne tik Dievą užgauna, o ir savo artimą, taigi — ir tėvynę. "Patriotiškumas" be Dievo, kaip ir tikėjimas be darbų — tai tik švaistymasis žodžiais.

Kun. Gavėnas, neįstengdamas sulaukyti bėgančio savo 70-mečio, norėtų, kad jis, prabėgdamas pariktų ir kokį konkretų, ilgiau pasiliekančią, ženklą. Tad ir paruošė, kad ir trumpą bei kuklią studiją (tikrai "surištą su religija ir lietuvybe") — LITUANIA, TERRA DE MARIA. Prie šio veikaliuko išleidimo kviečia prisidėti ne tik daugiau ar mažiau prijaunčius "parapiečius" lietuvius, o ir Lietuvai simpatizuojančius kitataučius, kurių kasdien vis daugiau atsiranda.

Kad ir šitokiu būdu "religija ir lietuvybė", manau, jausis surišti.

KPG

Halina Mošinskienė

KODĖL BRAZILIJOS LIETUVIAI LIEKA UŽMIRŠTI?

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, spaudoje ir savo artimiausių iš tos pat Brazilijos išvykusių lietuvių, mūsų tarpe išgyvenusių vargo kelią daugelis 10-20 metų. Kurių retas dar viešai prisimena savo gyvenimą Brazilijoje, kaip imigrantas nuo seniausių t.y. 1926 m. imigracijos laikų, arba tas — anų laisvų Lietuvos DURL remiamas svetur yra pasireiškęs.

A. A. Antanas Dutkus rašė, spaudoje, "M.L." savaitraštyje skaitėme jo rinktinę labai įdomią lietuvių ateivijos istorinį pasakojimą. A. A. Stasys Vancevi-

čius, gabus žurnalistas, taipogi spaudoje "M. Lietuvoje" savo svarbias apraškas lietuvių kolonijos veiklos.

Nei Antanas Dutkus, nei St. Vancevičius nespėjo viską spaudoje užfiksuoti. O kur liko prel. Pijaus Ragažinsko memuarai jam staiga pasimirus? — Kur yra dar mummyse gyvenančio gurbingo 90 m. Jubiliiato kap. Juozo Čiuvinso? Lietuvių Sąjungos Brazilijoje — Aliança archyvinis turtas, bendraujant dar Konsulams Lietuvos Atstovybei Brazilijoje? — Juk Lietuva buvo savo laiku nepriklausoma. Ir lietuviai gyveno Brazilijoje ateiviai jos globojami. — Kur randasi visi tie archyvų archyvuose vardai mūsų tautos išėivijoje gyvenančiųjų? — Kas tuo rūpinasi? Buvo prieš 10 metų sukurta vad. "Lietuvių Archyvo ir Muziejaus" komisija. Asmeniškai buvau išrinkta joje dalyvauti, deja, dėl susidariusių sunkių aplinkybių iš jos tyliai pasitraukiau, užleisdama savo vietą Algimantui Saldžiui laisvai bendradarbiauti su vadovais Aldona ir Jonu Valavičiais, bendraujant su Br. Lietuvių Bendruomenės pirmininku Jonu Tatarūnu vadovybėje ir Juozu Vaikšnora Taryboje.

Šiandieną — esu eilinė — Pas. Lietuvių Bendruomenės narė kur bebūčiau ar Brazilijoje, Australijoje ar JAV — bėse, toks niekas — bet jautrus niekelis kai kuriais atvejais.

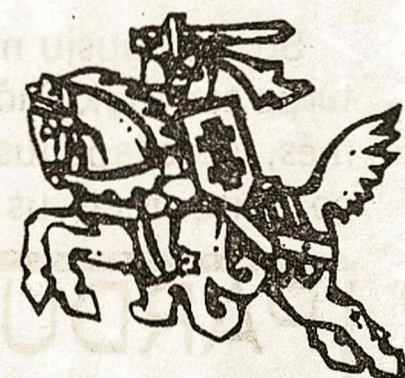
Mano manyme, kada netenkame mirties atveju lietuvių intelektualų, kuris savo turtą jau yra atidavęs kam nors, savo nuožiūra, bet lietuvių knygų biblioteka lieka be paskirties — šiuo atveju reikia labiausiai susirūpinti.

Muziejinis pailikimas paveikslių, gintaro brangenybės — Lietuva. — Muziejaus didieji eksponatai. Smulkmenos bus išdalintos pagal velionio norą, turtas nejudomas irgi. — Kas jį globos? — Kas? Atsakykite.

*** **

Burmistras Janio Quadros atšaukė dekretą, kuriuomi Vilia Zelinos vardas buvo pakeistas į Lietuvos Parką. Skaudu, buvo lietuvių kurie prieštaravo prieš naują vardą. Tikra gėda.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!



CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

Halina Mošinskienė

KATEDROS VARPAMS SKAMBANT
"ANGELUS" VALANDA

Šių metų, spalio mėn. 23 d. sekmadienį, Šv. Povilo didžioje šventovėje iškilmingai žengė prie Didžiojo Altoriaus ir S. Paulo kardinolas Paulo Arns su palyda garbingų Misionierių – Jo Eminencijos dešinėje buvo Japonijos garbingas 50 metų darbavęs misijose Japonijoje, jo kairėje mūsų kuklasis – Šv. Kazimiero parapijos klebonas Pranas Gavėnas, SDB.

Šis sekmadienis buvo skirtas visame Katalikų pasaulyje maldos diena pagarbėje gyviesiems ir mirusiems Misionieriams ir jų pašaukimui sužadinti savitarpėje.

Savo žodyje į tikinčiuosius gausiai užpildžiusius didžiulę Katedros navą, Kardinolas pristatė visiems du pavyzdžius – japoną Pohaši (?) iš Brazilijos, darbavęs Japonijoje per 50 metų Kristaus mokslą skelbiantį, kur tarpe 1.200.000 tūkstančių gyventojų, tėra 400.000 katalikų, ir iš tolimos Europos Šiaurės rytų kun. Praną Gavėną – lietuvį, kurio tėvynė Lietuva, šiandieną Sovietų vergijoje neturi laisvės savo tikėjimo išpažinime. – Jo vardą paminėjus gausus susirinkusiųjų plojimas, sekundei, nutraukė Kardinolo kalbą. O kun. Pranas stovėjo kai tylus angelas susimąstęs, apsuptas šviesos aureolės, tarsi jausdamas visos naštos svorį, bet nepalinkęs, o mintimis apgėbęs Lietuvą.

Iškilmingose pamaldose Jo Ekselencija Kardinolas kvietė visus, šia proga susirinkusius, būti, kiekvienas "kuo galįs" Kristaus sekėjų pavyzdžiu savitarpėje, kiekvienas mūsų galįs būti Misionieriumi pildęs Evangelijos sekme.

Visos apeigos buvo rimtyje, gilume susikaupime labai, margos minios, lietuvių tesusitikau Henriką Lošinską. Bet esu laiminga, kad mūsų Šv. Kazimiero "pasiuntinys" lietuvis susilaukė savo 70-mečio sienkštį peržengęs tokios gilios pagarbos Brazilijos gyvybiniame centre S. Paulo metropolijoje – pačių brazilų dėka.

Su didžiausiu malonumu išdalinau tarpe ten laukiančių kitų šv. Mišių sekmes, visus lapelius, Prano Gavėno kuniogo, Misoonieriaus – prisiminimui.

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS – Adesivos
SKYDELIUS su grandinėmis
Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAS

ALGIRDAS SLIESORAITIS

Mielam mūsų savaitraščio skaitytojui širdingai dėkojame
už paramą spaudai.

ML redakcija ir administracija

Tik skelbiant tiesą ir jungtį visų Kristaus mokslo tiesų per Romos Katalikų Bažnyčią, mes rasime bendrą kairę ir savitarpėje. Ypatingai, kai savyje pradedame "gyvatyną užveisti".

Mes visi gaiame sutilpti Lietuvių Bendruomenės siekiuose, jei kaip žydai ieškosime ne vien savo kairę išgelbėti savanaudžiais, "bet savo tautos".

Jau atėjo diena susiprasti iš snaudulio ir aiaus bokaių.

Šiandieną, daugiau kaip niekad, didžiukimės tais, kurie čia laimėję – Lietuvai padės.

"PLEBICITAS" AR KLASTA?

Šio mėn. 16 dieną įvyko Lietuvos Parko rajono gyventojų "plebicitas". Buvo paskelbtas taip greitai, kad daugumas nesužinojo apie jo įvykimą. Dar biogiau, buvo baisiai suklastotas. Nebuvo paskelbta kas turi teisę balsuoti, kaip įvyks balsavimai, kas šaukia tuos balsavimus. Paskutiniu momentu, Vila Zelinos vardo šalininkai sudarė sau patinkamas taisykles. Jie patys skaitė balsus, patys paskelbė rezultatą.

Kadangi vietos gyventojai, Vila Zelinos vardo šalininkai, nesiliovė protestuoti ir reikalavo grąžinti senąjį vardą, burmistras Janio Quadros įteikė prašymą Tribunal Regional Eleitoral vadovybei praveisti gyventojų plebicitą. Bet šis balsavimų tribunolas atsisakė, teigdamas, kad tokiuose atvejuose ne jo kompetencija. Tada, ant greitųjų, OAB, Vila Prudentes sekcija (aukščiausias advokatų organas) turėdamas priešakyje vereadorių Euripedes Salles, kuriam, be abejo, rūpėjo gauti balsų artėjančiuose lapkričio 15 dienos rinkimuose, priėmė įvykdyti tokioj klastojančioj formoj, neoficialų plebicitą.

Dr. Antanas Šiaulys, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės ir savo vardu, dėjo visas pastangas išvengti šiuos nelegalius plebicito balsavimus, įteikdamas tribunolui ir pačiam burmistrai Janio Quadros, grįžtą protestą. Buvo greitai laiku išspausdintas ir išdalintas manifestas, perspėdamas apie plebicito nelegalią formą. Bet laikas buvo per trumpas ir balsavimai įvyko Lietuvos Parko ne-naudai.

Lietuviai, pastebėdami tokį sufabrikuotą plebicitą, jame nedalyvavo, nes aiškiai buvo matyti:

a) – neturintis jokio oficialaus pagrindo.

b) – buvo šaukiamas politiniais sumetimais, vien tiktai propaguoti vereadoriaus Euripedes Salles kandidatūrai į artėjančius rinkimus.

c) be jokių paskelbtų taisyklių, neduodamas laiko lietuviams susiorganizuoti nei sužinoti kas galės balsuoti ir kaip bus balsavimai, kas kontroliuos balsų skaičiavimą.

Visi gerai žinome, kad šiandieną Lietuvos Parko rajone mažai gyvena lietuvių su teise balsuoti. Daugiau gyvena apylinkėj, Vila Beloj, Vila Prudentėj, Vila Alpinoj, Mokoj ir kituose rajonuose. Tai mes lietuviai esam mažuma, neturim galimybės atremti brazilų ir Vila Zelinos vardo šalininkų balsus. Jie susiorganizavo, įsteigė Amigos do Bairro de Vila Zelina organizaciją ir turi užtarimą kelių politikų, kurie pasinaudojo rinkimų laikotarpiu.

Bet kas yra skaudu, kad buvo lietuvių, ypač vadinamų "pažangiųjų", kurie aiškiai prieštaravo prieš Lietuvos Parko vardą. Daug kas atsimena kai prieš jau daug metų, buvo renkama parama sumokėti kelionę vienai lietuvaitei studijuoti mediciną Portugalijoje. O šiandien, jos tėvai, šaukia reporterius ir per televiziją, prieš Lietuvos Parko vardą. Tie tėvai, jų vardo nereikalinga minėti, visi žino kas, ne verti nei lietuviško vardo kurį paveldėjo nuo savo tėvų.

Kas apie rinkimų procedūrą norėtų sužinoti, gali pasiskaityti Gazeta de Vila Prudente laikraštyje, šio mėn. 13 ir 20 d., kurį galima rasti "ML" redakcijoj.

JOTA

PARDUODAMAS

ŽODYNAS

DICIONÁRIO

PORTUGUÉS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUÉS

Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją
Rua Juventus 28, Tel: 273-0338

50-703 323